Dolžnostni izvod.

1 P. n. Licejska knjižnica.

Ljubljana.

Posamezni ... stane 75 para.

Naročnina listu: Celo leto 60 din., pol leta 30 din., četrt leta 16 din. Izven Jugoslavije: Celo leto 120 din. Inserati ali oznanila se računajo po dogovoru; pri večkratnem inseriranju primerna popust. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Telefon interurban št. 113.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

Poštnina plačana v gotovini.

STRAŽA izhaja v ponedeljek, sredo in petek. Uredništvo in upravništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5 Z uredništvom se morete govoriti vsaki dan samo od 11. do 12. ure. Rokopisi se ne vračajo. Nezaprte reklamacije so poštnine prste.

Telefon interurban št. 113.

9. štev. Maribor, dne 22. januarja 1923. Letnik XV.

Sistem nasilja.

Kakor izgleda, pripravlja Pašič to, kar nam je še iz dobe avstrijskega absolutizma znano pod imenom «Staatsstreich« in kar tudi Srbi dobro poznajo pod nazivom državni udar. S starimi in preizkušenimi metodami zna Pašič zmešati in zaplesti zunajo in notranjo politiko ter izrabiti tudi največje zunanje težave, samo da se obdrži na oblasti. Razne okolnosti in tudi dejstva govorijo, da se pripravlja sedaj zopet na nekaj takega in sicer s posebno trdovratnostjo ter najtežjim zamahom.

Ob srbskem umiku črez Albanijo se je znalo pravo stanje zatajevati ter napačno predstavljati onim posameznikom in skupinam, katerih se je oblastniška družba hotela otresti, da zapadejo v Srbiji tujcem v plen in sredi vojne je na Krfu vladala čisto strankarska radikalna vlada. Tako je delal Pašič poprej in zakaj ne bi delal tudi sedaj, ko je politična situacija nejasna in celo napeta ter se marsikaj lahko tako postavi in predstavi, da služi v prospeh njegove neomejene oblasti nad državo. Za državni udar je pripravljen Pašič v dveh slučajih: če je treba s tem očvrstiti in obdržati radikalno stranko na oblasti in če je to potrebno za izvajanje njegove politične koncepcije o naši državi kot «razširjeni Srbiji«.

To dvoje je tesno združeno in spojeno v njegovih kombinacijah. Radi velike in razširjene Srbije se drži Pašič na oblasti in da lahko ostane, mora z vsemi silami to idejo širiti ter krepiti. Zato je bila njegova stara misel še pred in med vojno, naj bi se osvobojevali ali prisvojevali in pridruževali manjši deli eden za drugim, da se asimilirajo ter tako ne morejo ogrožati srbskega značaja. — «Če hočete tako, pridite, če nočete tako, pa pustite, svobodno vam«, — tako je tudi Hrvatom večkrat rekel.

Preobrat leta 1918 je pa naenkrat pripojil ali «prisaedinil,« kakor pravi Beograd, Srbiji velike ter tudi gospodarsko in kulturno zelo močne in visoke pokrajine. Pašič je takoj uvidel, da to ne bo z lepa «razširjena Srbija«, kakoršno si je želel, in pa, da v tej državi, če se ravnopravno in sporazumno uredi, on s svojim društvom ne bo mogel za dolgo ostati glavni in nenadomestljivi gospodar vsakega položaja ter edini pravi državni element.

Idejo velike ali razširjene Srbije, ki je potrebna za obstoj njegove oblasti, je začel uvajati s silo in tako je centralistična vidovdanska ustava izročila celo državo in celokupno državno gospodarstvo na milost in nemilost samo onim krogom v roko, ki so se v zavesti, da pri enakopravnosti in sporazumu svojo moč in oblast zgubijo, odločili za silo in za sistem nasilja. Ti krogi so doslej tako neusmiljeno izmrcvarili celo državo, da finančno in gospodarsko že zdavnaj več ne živimo, ampak samo še za silo životarimo. In ker računa z razočaranjem in ogorčenjem, se pripravlja Pašič na novi državni udarec, da pri vsem tem in vkljub vsemu, kar je njegova politika doslej zagrešila, ostane na oblasti.

Pripravil se je na veliko in močno potezo. Odvrgel je celo Pribičeviča, ki mu je tako verno služil, popolnoma se je razdvojil s Protičem, v radikalskem proglasu je naglasil vidovdansko ustavo in tako se vidi, da se pri svoji akciji noče na nikogar ozirati, od nikogar se ne da zadrževati in z nikomur noče deliit.

Ministrski svet SHS se je spremenil v osrednji volilni in agitacijski odbor radikalne stranke. To je samo pod Pašičevo vlado in pri njegovih političnih metodah mogoče. Sedanji ministrski svet gleda na vsako stvar iz stališča svojih strankarskih interesov in svojega volilnega boja pa naj si bo to prehrana pasivnih krajev ali pa vprašanje uradnikov in invalidov. Najreakcijonarnejše delo prejšnje vlade «zakon o zaščiti države«, je postalo prava zaščita radikalcev. To se je pokazalo že z nastopom proti delavski stranki v Beogradu in lahko gre še najprej proti drugim opozicijonelnim strankam, ker se imajo radikalci glasom svojih izjav in volilnih proglasov za edino pravo državno stranko ter bi lahko iz tega sledilo, da so vse druge več ali manj «nedržavne« ali «protidržavne«. Tako bi bilo pač najdoslednejše, da ministrski svet kot najvišji volilni odbor radikalne stranke sploh vsakemu prepove voliti druge kandidate nego radikalne.

Na doslednosti in na točne izjave iz Pašičeve vlade lahko zastonj čakamo. Pašič nima navade govoriti o svojih namenih. V korist stranke se stori, kolikor se le da, posameznikom so pa prepuščene tudi proste roke in misli, zato pa krožijo sedaj najrazličnejše izjave radikalskih agitatorjev in kandidatov. Pašič molči in ne more se trditi, v koliko je svoje ljudi pooblastil, oz. inspiriral do raznih izjav. Od vsega, kár se sliši iz radikalnih krogov, je najvažnejše in tudi najčešče to, kar sta povedala eden od novoimenovanih generalov in pa neki radikalski kandidat v Bosni. General je dejal, da radikalci morajo zmagati in da bo, če tokrat pri volitvah slabo odrežejo, nastopila vojaška diktatura. Generalska vlada bo razpisovala volitve in to tako dolgo, dokler radikalci ne odnesejo zmage. Izjave radikalskega kandidata v Bosni in še od raznih drugih strani bi lahko združili v teh le besedah: Sedaj imamo v rokah oblast in denar, pred seboj pa oslabljene nasprotnike. Če pa še ne bi imeli pravega uspeha, pošljemo novo skupščino domov ter vladamo sami, da v kakih desetih letih po svoje uredimo to državo! Če ne gre z volilnimi krogljicami, se sploh ne bomo bavili z drugim volilnim sistemomo, ampak si vzamemo «kursum-sistem« (puškina kroglja in kopito) in tako mora iti! —

Na ta sistem se od vseh strani namiguje in ni izključeno, da se Pašič nanj pripravlja. Poprej so demokrati trosili vznemirjajoče vesti o vojni nevarnosti, da bi se vrinili nazaj v vlado, sedaj pa radikalci s tem nadaljujejo, da bi odvrnili pozornost javnosti od težke volilne agitacije in če bi volitve za njih slabo izpadle, bi bili tudi v stanu, da izzovejo kako vojno homatijo, da obdržijo svojo oblast in vlado, kakor so jo obdržali nekdaj na Krfu. Če ima Pašič pripravljen nov «državni udar«, potem bo to gotovo tipičen izrodek strankarskega cinizma.

Politični položaj.

Izraz Pašičevega prijateljstva napram Pribičeviču. Ministrski svet ali glavni volilni odbor radikalske stranke je sklenil, da kandidira Pašič kot nosilec liste tudi v Liki. Pašič je pa to kandidaturo odbil, ker noče biti protikandidat Svetozarja Pribičeviča, ki je njegov politični prijatelj. Tako torej ne manjka izrazov velikega prijateljstva med Pašičem in Pribičevičem, katerega je Pašič pač samo radi tega odrinil iz vlade, ker je bilo med demokrati toliko nasprotnikov njegove politične koncepcije. Pašič čaka, da se demokrati razcepijo in ko se bodo vsi oni, ki so za sporazum, osamosvojili, potem bo Pribičeviča takoj sprejel v svojo društvo. Svojo sliko, ki pomeni toliko kot radikalska strankina izkaznica, mu je itak že dal in sedaj ga tudi noče motiti v volilni agitaciji.

Pašičeva skrb. Največ skrbi povzroča ministrskemu svetu ali glavnemu odboru radikalne stranke Protičev nastop. Posebno ga skrbi agitacija, katero so Protičevci raztegnili na južno Srbijo. Pri zadnjem posvetu so sklenili, naj odpotuje Nikola Pašič sam v Skoplje, da se tam posvetuje z radikalnimi prvaki ter še pravočasno pobije agitacijo, katero je začel Protičev odposlanec dr. Momčilo Ivanič. Ministri so se posvetovali tudi glede volilnega proglasa, ki še vedno ni dovršen. Najprej so mislili, z njim pobijati demokrate, sedaj so pa sklenili, da bo treba še posebej in najbolj napasti Stojana Protića, ki je tako nevaren.

Beograd proti Bolgariji. Pred nekaj dnevi se je izvršil komitski napad na vas Sv. Nikola, ki leži blizu bolgarske meje. Mnogo se je izropalo in vas je zgorela. Komaj je vlada dobila poročilo o tem dogodku, je že poslala brez vsake preiskave, od kod so bili razbojniki, noto bolgarski vladi, naj krivce kaznuje ter škodo povrne. Ko se je zvedelo o tej noti, se je že razpravljalo o njej v vseh političnih krogih, ki sodijo, da je korak naše vlade prenagljen, ker napad ne izhaja iz Bolgarske ter je v prvi vrsti posledica upravnih razmer v južni Srbiji in Macedoniji, ki jih je treba popraviti, ne pa radi komitskih vpadov napadati oficijelno bolgarsko vlado, zlasti ne v sedanjih po...čnih razmerah, v katerih bi morala naša vlada iskati čim ožji stik z Bolgarsko. — Vidi se, kako Beograd na vsak način išče prepir z Bolgarijo. Doma je toliko komitov, vsaki dan se razpisujejo tisoči dinarjev na glave raznih hajdukov, javna varnost propada, a pri vsem tem naj bi za vse izgrede ob meji odgovarjala edino le sedanja bolgarska vlada.

Radič in dr. Novačan brez vsake medsebojne zveze. Radičev «Slobodni dom« štev. 4 izjavlja sledečo zanimivost: «Dr. Anton Novačan nima nobene zveze s hrvatsko republikansko seljačko stranko.« Dr. Novačan je svojčas v svojem «Republikancu« tako ganljivo pozdravljal Radiča in sedaj v odločilnem trenutku, ko bi si morala biti oba republikanca v najtesnejšem objemu, pa izjavlja g. Radič, da nima prav nobenih zvez s svojim sinčkom Novačanom. Ne vemo, ne vemo, kako bo Novačan prebolel, ker ga je zavrgel oče Radič.

Kandidatura dr. Trumbiča. Sobotna «Slobodna Tribuna« iz Zagreba priporoča v uvodnem članku, naj kandidira Zagreb dr. Ante Trumbiča v manifestacijo pravega jugoslovanstva, češ, da se s to kandidaturo najboljše nastopi proti Pašičevi velesrbski politiki, kakor tudi proti ozkosrčnemu separatizmu.

Po svetu.

Antantni predlog Bolgariji. Velesile so stavile Bolgariji predlog, na podlagi katerega bi Bolgarija dobila za dobo 99 let del morske obali od Dedeagača do Makrija. Ta obala bi stala pod bolgarsko oblastjo. Železnica do Dedeagača pa bi stala pod kontrolo posebne mednarodne komisije.

Poostren položaj v nemškem zasedenem ozemlju. Francoska vlada je sklenila celo vrsto produktivnih sankcij med njimi tudi zaplenitev državnih rudnikov, kakor tudi izgon pruskih uradnikov, zaplenitev davkov in vzpostavitev carinske meje. Francoska, belgijska in italijanska vlada so izdelale povelje za takojšnjo izkoriščanje državnih gozdov na levem bregu Rena kot sankcijo za zapadlosti pri lesnih dobavah, ki jih je reparacijska komisija ugotovila dne 26. decembra. — Najprej se je določilo, da se vzamejo nekateri industrijalci kot talci ,da jamčijo s svojim imetjem in življenjem za varnost in neoviranost okupacijskih oblasti, sedaj se je pa začelo uporne industrijalce klicati tudi pred francosko vojno sodišče. — V Essenu se je vršil med generalom Simonom in okrajnim vodstvom železničarske zveze razgovor, v katerem je general Simon izrazil željo, naj bi delavstvo zaupalo zasedbenim oblastem. Vse želje in pritožbe se bodo dobrohotno proučile ter po možnosti uredile v korist delavstva. Delavski zastopniki so protestirali proti zasedbi, ki so jo označili za pravno kršitev in nasilje, ter so izjavili, da ne morejo zaupati zasedbenim oblastem.

Pretep v francoskem parlamentu. Ko je vladna večina izglasovala izročitev komunističnega poslanca Cachina sodišču, so protestirali komunistični in drugi levičarski poslanci najprej s klici, potem pa s pestmi in v zbornici se je razvil hud pretep med kakimi 50 poslanci. Bilo je precej krvavih glav in razbitih nosov. Poslanca Cachina nadzoruje sedaj policija, da ne bi agitiral med vojaštvom in prebivalstvom proti zasedbi ruhrskega ozemlja.

Lloyd George je 17. .. m. slavil 60 letnico v polni življenski moči. Odkar je padla njegova koalicijska vlada živi na svojem posestvu ter sadi krompir. To pa gotovo ni njegova zadnja faza. Na svojem vrtu se da tudi fotografirati in na ta vrt gleda precejšnji del sveta. Po sklepu miru v Versaillesu se je kot triumfator vrnil v London. Anglija ga je slavila kot «rešitelja civilizacije«. Bil je eden od gospodarjev sveta, v srcu pa je že tedaj čutil, da je sicer dobil vojno in zmago, a da ni prinesel miru. Lloyd George je po duši miroljuben, v življenju oportunist in kot državnik v vseh fazah političnega življenja najboljši posredovalec. To naglašajo sedaj ob njegovi 60 letnici razni svetovni publicisti ter priporočajo, kako dobro bi bilo, da se ta redki človek zopet povrne iz svojega vrtiča kot «posredovalec sveta«.

Beležke.

Bojno razpoloženje in padanje valute. Oboroževanje evropskih držav je danes brezmejno in politični položaj, med starimi zavezniki z ene in novimi zavezniki z druge strani, je tako občutljiv, da ga lahko zruši že najmanjši sunek. Svetovnim finančnikom ta položaj ni neznan in na vsak znak morebiti bližajoče se nevihte borzni barometer promptno reagira s padcem plačilnih sredstev onih držav, o katerih misli, da so ogrožene od vojne nevarnosti. Med te države spada tudi kraljevina SHS in poročilo o brezparlamentarnem vojnem kreditu v znesku 265 milijonov dinarjev na mednarodno financo nikakor ni moglo vplivati pomirjevalno, zlasti, ker je celemu svetu znano, da je malo poprej beograjski brezprimerno okrnjeni parlament s svojo glasovalno mašino sprejel 800 milijonov dinarjev v iste svrhe in da je jugoslovansko vojaštvo pri vsem tem zelo slabo oblečeno ter kasarne po večini silno zanemarjene, dočim liferanti in mešetarji vojnega materijala in opreme nikjer tako dobrih kupčij ne delajo kot v Beogradu in nobena država ne razpošilja po svetu toliko nabavnih komisij, kot jugoslovanska. Tudi francoski frank pada, ker je Poincaréjeva politika napram Nemcem naravnost hazardska, draginja raste tudi na Češkem in kako ne bi padal naš dinar! Iz vladnih krogov se sliši, da so padec dinarja povzročili Francozi in Čehi, ki so naenkrat velike količine dinarjev vrgli na trg. Sedaj se prav naivno vprašujejo: zakaj? — Gotovo ne zato, ker imajo do nas in naših razmer veliko zaupanja. Finančniki se iznebijo najprej tega, kar se jim zdi najmanj varno. Naše razmere pa za nikogar ne morejo biti posebna atrakcija in zato je vse to od strani Čehov in Francozov lahko razumljivo. — Dinar je danes tam, kjer je bila ob volitvah v konstituanto — krona in ta padec je izraz od tedaj poslabšanih razmer v notranjosti naše države. Da so se te desolatne razmere razvpile po celem svetu, zato je že Beograd poskrbel; najslabše svoje ljudi je pošiljal v svet, da so nas kompromitirali, mnogo dobrih je pa tako tlačil, da so bili prisiljeni, protestirati pred celim svetom. Celo sedaj, ko smo doživeli katastrofalni padec valute, kakor priznava sama vlada, piše blizu vlade stoječe beograjsko «Vreme«, da bi morala tudi Jugoslavija nastopiti tako proti Madžarom, kakor Francozi proti Nemcem. «Obzor« pripominja na tako pisavo «Vremena«: «Ali «Vreme« ne ve, zakaj padajo valute v Mali antanti združe-

nih držav?« — «Vreme« ne ve, ker ne ve ali pa noče vedeti tega sama vlada. Najprej smo imeli demokratsko-radikalno vlado, ki ni predstavljala niti 23% od upravičenih volilcev ter ni imela niti tretine zakonito predpisanega skupščinskega članstva, potem je morala priti samoradikalna vlada, končno «obrambni svet« par ministrov, v katerem ima za Pašićem prvo besedo vojni minister, — in skozi ves ta čas, ob vseh teh skrajno neparlamentarnih vladah se vedno oborožuje in milijardni vojni krediti se sprejemajo ter porabljajo ob najstrašnejši bedi pasivnih krajev, invalidov, uradništva in stiski delavnih slojev cele države. Angleški listi pišejo, da je predsednik ameriških Zedinjenih držav sam preprečil poskus Jugoslavije, da nakupi od vojnega oddelka v Zedinjenih državah pol milijona pušk. Harding je dejal, da dokler bo on predsednik, ne bo dovolil prodati niti ene puške kaki tuji državi. — In naj se še kdo čudi, zakaj sedaj, ko padajo valute vseh bojevitih držav, naš dinar še posebno naglo pada.

Vojska na agitaciji. Po Bosni in Hercegovini dobivajo ljudje pisma od svojih sinov-vojakov, naj oddajo pri volivah svoje glasove za radikalno stranko, ker je ta najboljša, za državo najkoristnejša itd. Jasno je, da so taka pisma pisana pod pritiskom oficirjev in ta vojaška volilna agitacija je celo tako dobro organizirana, da prihajajo taka pisma tudi od vojakov, ki pisati ne znajo in so zdaj ob volitvah prvič prišli do tega, da pošljejo pisemsko pošto iz kasarne v svoje selo. — O taki vojaški agitaciji poroča sarajevski «Narod«, izvajala se bo pa gotovo tudi v drugih pokrajinah, ker so se radikalni ministri že enkrat odločili, da tudi vojsko na brezprimeren način po svoji «beli roki« izrabijo v svojo strankarsko korist.

13. uradniška plača. Na neko vprašanje, kaj je s 13. uradniško plačo, je odgovoril finančni minister, da se ne bo izplačala, ker so se je uradniki na svojem kongresu v Splitu sami odrekli ,videč, v kako težkem položaju je država. — Dobro bi bilo, če bi si uradniki malo bolje ogledali svoje predstavnike, ki se tako velikodušno odrekajo tega, kar večina ne bi mogla žrtvovati državi, — in videli bodo, da so vsi taki predstavniki od režima dobro plačani ljudje, ki se lahko tako postavljajo na rovaš uboge državno-uradniške pare. — Dokler se taki predstavniki ne odpravijo, uradniki ne bodo prišli do zadostnega kruha.

Dnevne novice.

Uradni popravki volilnih imenikov, ki jih županstva ravnokar (od 1. do 31. januarja) vršijo, veljajo tudi že za sedanje volitve v narodno skupščino. Na tem stališču stoji okrožno sodišče na podlagi čl. 13 zakona o volilnih imenikih. — Tajništvo SLS v Celju.

Intronizacije mladoliberalnih kandidatov. S postavljanjem kandidatov se pri nas najbolj smešijo liberalni mladini, ki po «Jutru« in «Taboru« svojih kandidatov ne postavljajo kot druge stranke, ampak jih naravnost intronizirajo. Prvi je bil introniziran g. dr. Kukovec, ta je potem inštaliral celjskega ključavničarja Rebeka in — o čudo — v četrtek, dne 17. januarja, ja padla na shodu zaupnikov ptujskega in ormoškega okraja najznamenitejša odločitev te volilne dobe (tako piše «Tabor«) — introniziran je bil kot mladodemokratski kandidat ivanjkovski Lovro Petovar. Po omenjeni intronizaciji našteva «Tabor« vse častne naslove, ki dičijo in krasijo g. Lovreta. Med drugimi častnimi službami, ki so pa ravno ožjekrajevnega pomena, je g. Petovar tudi predsednik konjerejskega odseka Kmetijske družbe, ki pa pod njegovim vodstvom tako prospeva, da ga hočejo razpustiti in potem Lovro ne boš predsedoval konjerejcem. In nato pove «Tabor«, kateri kmetje in posestniki so izklicali Petovarja kandidatom. No, bili so: vodja finančne straže iz Leskovca Polak, nadučitelj Rajh iz Dravskega polja, nemškutarski župan Habjančič in poleg dr. Kukovca njegov namestnik mariborski duševno zmerni advokat dr. Franek Lipold. Pri intronizaciji je manjkal še samo vsijivi dr. Reisman iz Maribora. G. Lovro Petovar je kandidaturo sprejel in razvil med enim financarjem, enim nadučiteljem in par advokati kmetski in obrtni program, ker so financarji, šolniki in advokatje po pojmih Lovreta Petovarja kmetje in obrtniki. Tako poročata o tretji intronizaciji mladoliberalnega kandidata «Tabor« in «Jutro.« — Opomba: Od «Tabora« smo pričakovali, da bo posvetil g. Petovarju ob priliki ustoličenja kar celo stran, a ne samo nekaj vrst, ker g. Lovro ima eno tretjino ničvrednih «Taborovih« akcij. Petovarjeva proslava v «Taboru« zgleda kot kak parte, a ne kot proslava intronizacije predsednika umirajočega konjerejskega odseka g. Petovarja iz Ivanjkovec.

Naši in čehoslovaški vojni hujskači. Naše policajdemokratsko časopisje je zadnje dni z nekako naslado priobčevalo na vojno hujskajoče članke in vesti. Odkod in iz kakega namena so izvirala ta poročila, smo obelodanili v zadnji «Straži.« Na vojno hujskajoča poročila naših policajdemokratov niso ostala brez slabih posledic glede vpliva na strašno znižanje naše valute in na porast vseh cen. Taboriti in jutrovci so dosegli s svojimi izmišljotinami to, da so razprodali nekaj več številk svojega časopisja, a so nam zastrupili na smrt našo valuto in pripomogli do višjih cen raznim špekulantom, ki se rekrutirajo po največ ravno iz vrst policajdemokratov. Padcu naše valute bo sledilo vsestransko znatno povišanje cen. Vojnohujskajoče vesti, ki imajo svoj žalostni izvor v Mariboru, so naši policajdemokratje zanesli potom čifutskega časopisja tudi po celi Čehoslovakiji. Sedaj romajo alarmantne vesti o mobilizaciji po celi čehoslovaški republiki kljub vsemu tozadevnemu zanikanju od strani vlade. Čehoslovaška čifutarija širi te vesti samo radi tega, da dviga cene in si polni žepe. Ravno radi teh vesti se je podražila na Češkem mast za 2—3 K pri kg. Žito in nekateri industrijski predmeti so poskočili na Slovaškem za 20—30%. Res lepe uspehe sta dosegla «Tabor« in «Jutro« potom svojih vojnohujskajočih vesti, katere sta kupila za 10.000 K od madžarskega goljufa. Zločin, katerega je zakrivilo policajdemokratsko časopisje, je v najhujši meri protidržaven in ako bi mi bili v pravično urejeni državi, bi se moralo proti krivcem na občni državni blagor tako kvarljivo učinkujočih vesti postopati čisto drugače kot pa pri nas. Neupravičeno in nekako za gotovo kliko koristno hujskanje na vojno je peklensko delo proti državi in narodu, ki je v letih svetovne vojne malodane izkrvavel.

Zadnja ponudba dr. Kukovca samostojnim. Dr. Kukovca so že slabostojni tolikrat blamirali in zavrnili, a kljub temu jim še vedno tišči pod rep. Vodstvo JDS za mariborsko in celjsko okrožje je odločilo, da še enkrat ponudi SKS prijateljsko roko in omogoči volilni kompromis, za katerega bi potem obe stranki skušali pridobiti še NSS. (Glej «Jutro« od sobote!) In v tej zadnji klečeplazni ponudbi stavi mili nam koncentrator dr. Kukovec samo te-le zahteve: Stranki JDS se prepušča kandidatura v Prekmurju v sporazumu s prekmursko stranko. Za obrtnega kandidata Ivana Rebeka se določi obseg mariborskega okrajnega glavarstva, levi in desni breg. V vseh ostalih okrajih (10!) pa kandidira SKS. Kaj pa g. Lovro Petovar, komaj so ga ustoličili za kandidata, pa ga že prodajejo propasti! Tako skromna je torej dota, katero zahteva posili-ženin od SKS, a še te ne bo dobil in ostal bo zavrženi politični samec.

Ribnikar odstavljen in vpokojen. Nesocijalni dr. Kukovec je kot minister za socialno skrbstvo spravil za šefa socialno-političnega oddelka v Ljubljani največjega liberalnega agitatorja, mladinskega kričača in živinozdravnika Ribnikarja. Sedaj ga je radikalna vlada odstavila in vpokojila. «Jutro«s e nad tem silno huduje, toda brez potrebe. Vsi uradniki v Sloveniji so že namreč mneja, da je prišel Ribnikar na svoje mesto brez kvalifikacije in brez zaslug; saj je znano, da je tudi njegovo živinozdravništvo na zelo, zelo slabih nogah. Radikalna vlada je storila le to napako, da je dala takšnemu mlademu človeku, ki ni služil niti pet, kaj šele 10 let, pokojnino v 4. razredu. Po svoji službeni dobi in kvalifikaciji spada po pragmatiki Ribnikar kvečjemu v deveti plačilni razred. Ribnikarjev slučaj mladinskega koritarstva je naravnost tipičen. Pravilno bi bilo, da bi se vsa imenovanja in napredovanja pod zvezdo Žerjavovo, Kukovčevo in Pucljevo podvrgla temeljiti reviziji. Ako bomo hoteli imeti med državnimi uslužbenci relativno pravičnost, se bo ta revizija tudi morala izvesti. Sicer pa «Jutrovci« pozabljajo, da se je postopalo tukaj po Pribičevičevem recetu: Ako ti je kdo neljub, ako vsled lastne vnemarnosti minister nima kreditov, potem odpusti brezobzirno iz službe definitivne ali nedefinitivne, potrebne ali nepotrebne. Da se nam ne poreče, da to ni res, opozarjamo na odgovore in navodila, ki jih je Pribičevič dal referentu za Slovenijo in kako je delal s hrvatskimi učitelji.

Ljubljanske občinske volitve je vlada potrdila. — Hribarjeve intrige so bile brezuspešne. Prva seja občinskega sveta bo menda v soboto z dnevnim redom: volitev župana in podžupana.

Brezmejna predrznost. Iz Žalca se nam poroča, da so za volilni shod kandidata Samostojne kmet. stranke g. Frana Pikl delili letake med službo božjo v cerkvi in to tudi odločnim pristašem SLS. Jasna slika, kdo so oni, ki hočejo zlorabljati cerkev v politične svrhe. Vprašamo samo: Ali nad privržence Samostojne nima člen 12 vidovdanske ustave nobene moči? Kje je za samostojne kancelparagraf?

Duhovščina in učiteljstvo, pozor! Višji šolski svet je prejel naknadno kredite za nagrado dušnih pastirjev-veroučiteljev, učiteljev na ekskurendnih šolah, oddelkih za oddaljene in nestalno nastavljenih učiteljic ženskih ročnih del za čas od 1. jan. 1921 do 31. julija 1922 (kreditov za potnine in prehrano še nima). Da se morejo zaostale nagrade čimprej nakazati, poziva višji šolski svet prizadete učne osebe, naj vpošljejo prijave po sledečih vzorcih: Dušni pastirji-veroučitelji naj vpošljejo svoje prijave neposredno računovodstvu delegacije ministrstva financ v Ljubljani, odseku za pokrajinsko uravo, oddelku II. (poslopje pokrajinske uprave), ostale prijave se morajo vposlati po uradni poti. Vsaka prijava mora imeti eno celo stran pole prosto za uradne zabeležke. Posebnega razpisa višji šolski svet ne bo razposlal, zato naj prizadeti uradi in učne osebe vzamejo razglas takoj na znanje. Obenem opozarja višji šolski svet, da se bodo najprej izvršila izplačila onim, ki pošljejo pravilno izpolnjene prijave, šele potem se bodo vračale pomanjkljive v nadaljno izpopolnitev. Kakor smo pozneje izvedeli, izide v «Uradnem listu« vzorec prijave, katerega naj se gg. katehetje poslužijo.

Pašičevi detektivi. «Obzor« javlja, da čuva predsednika Pašiča neprestano nekaj detektivov, da se mu ne bi pripetilo kaj nenadno nevarnega. V bližini Pašičeve hiše je čakal te dni nekaj dalje časa na prehranjevalnega ravnatelja Radulovića narodni poslanec Banič. Baniča so Pašičevi detektivi obkolili ter ga aretirali v imenu postave in so ga hoteli vtakniti v zapor. Poslanec se je sicer pravilno legitimiral, a nobeden od Pašičevih osebnih stražarjev ni znal čitati, stražili so ga tako dolgo, dokler ni prišel direktor Radulovič, katerega detektivi poznajo in Baniča so šele nato izpustili na prosto.

Revizija šolskih praznikov. Ministrstvo prosvete se bavi z revizijo sedanjih šolskih praznikov, ker jih je veliko preveč. Ako je na kakem šolskem zavodu 50% ene veroizpovedi, potem bo praznoval praznike te veroizpovedi celi zavod, ako pa ne doseže na celi šoli nobena veroizpoved zgorajšnjih odstotkov, potem praznujejo na zavodu samo oni razredi, ki imajo 50%, v drugih pa so bo vršil pouk.

Z našo valuto je prišlo hujše, kot so sodili največji pesimisti. Kadar pade, pade tako močno, da je upravičen strah, da se bližamo katastrofi v veliko hitrejšem tempu, kot se je zgodilo v Avstriji. O katastrofalnem padcu našega dinarja govorijo sedaj tudi policajdemokrati, prej pa, ko je dinar padal pod njihovo vlado, so pa vsako poročilo o slabem stanju valute označevali z defetizmom in sovraštvom do države. Dinar pada naprej pod velesrbsko vlado, ki je bila še do včeraj tesno zvezana z demokrati ter z njimi vred odgovorna za režim, demokrati se pa danes sami poslužujejo defetizma, ker se pri njih menjajo časi in pojmi, kar je bilo včeraj belo, je danes črno in ker je njih hinavščina brezprimerna.

Vsestranska draginja na vidiku. Finančno ministrstvo je določilo glede plačevanja carine na uvoz in izvoz sledeče: carina se namreč plačuje v zlatu in od 14. t. m. se računa in plačuje za en dinar v zlatu 9 dinarjev v papirju. Posledica dvignjene carine bo neznosna draginja vseh življenskih potrebščin, katere mi po večini uvažamo, kakor: kava, sladkor, cenejša oblačila itd. In ta od finančnega ministra povzročena draginja življenskih potrebščin bo najbolj v živo zadela gospodarsko najrevnejše sloje.

Ves denar v Beograd. Na seji ekonomsko-finančnega odbora ministrov so razpravljali o likvidaciji gospodarske komisije ze demobilizacijsko blago v Sloveniji. Poslana je bila v Ljubljano posebna komisija, ki je pregledala delovanje. Na podlagi referata te komisije je bilo sklenjeno, da se mora v bodoče ves denar te komisije poslati direktno direkciji plena v Beograd in da se ne sme brez dovoljenja te direkcije ničesar več prodati.

Odmetnik tudi na Hrvatskem. «Jutarnji list« poroča: Dosedaj smo čitali o raznih odmetnikih v Srbiji in Črnigori in nam res ni bilo znano, da gre v teh slučajih za razbojništva in požige, ali gre za navadne lopove, ali za ljudi, ki se protivijo vojnim zakonom, ker kmo videli na listi odmetnikov n. pr. zdravnika dr. Markoviča, pravoslavne pope in razne rezervne oficirje. Vsa ta poročila so se nam zdela nekam čudna in v nekaterih slučajih tudi dokaj neverjetna. Pa zadnji «Uradni list« je prinesel rešitev notranjega ministra Vujičiča, ki se je dostavila zagrebški pokrajinski upravi in iz katere je razvidno, da so odmetniki tudi v bližini Zagreba in na te odmetnike se razpisuje nagrada. Notranji minister oznanja, da je razpisanih 2000 din. na glavo odmetnika Pavla Baček, rodom iz Somoborca, okraj Križevci. Razpisano nagrado prejme ona oseba, ki bi pripomogla na ta ali oni način k aretaciji Bačeka. Sicer pa ni znanega o groznih činih Bačeka prav ničesar. Grozodejstva Bačeka sigurno niso tako velika, kot ona slavonskega hajduka Čaruge, katerega glava je cenjena na 40.000 dinarjev. Torej tudi Pavel Baček ni tako nevaren tolovaj kot Čaruga, ker je tudi njegova hrvatska glava 20krat manj vredna nego slavonska. Baček je prvi uradno proglašeni odmetnik na Hrvatskem in še celo v bližini Zagreba.

Gladovanje v Dalmaciji. Po vseh glede prehrane pasivnih dalmatinskih krajih je že zavladal glad. Izstradano kmetsko ljudstvo izkopava po zmrjnjenih poljih korenine in jih kuha na vodi. Državne pomoči ni od nikoder, akoravno javljajo neprestano iz Beograda, da je ministrstvo za socijalno skrb nakazalo potrebne kredite, da je prehrana kupljena ter že odposlana. Narod danes po Dalmaciji bolj gladuje nego za časa — vojne.

Še nekaj iz Dalmacije. Med Splitom in Sinjem je ustavljen promet. Najbolj ubogi kraji, ki ležijo ob tej progi, štejejo krog 60.000 prebivalcev, ki že davno na smrt gladujejo, a sedaj so še čisto odrezani od ostale domovine, ki jim ne more radi obustave prometa priskočiti na pomoč. Vsled ostre zime so se pojavili v okolici Šibenika volkovi, ki so samo v eni ovčji staji raztrgali 20 ovac. Delavstvo v šibeniški luki štrajka in so se stepli med seboj štrajkaši in oni, ki so izkrcavali došle parobrode.

Umirovljeni major sodnijski predstojnik. Mesto sodnijskega predstojnika za Sarajevo je podeljeno umirovljenemu majorju Vojislavu Tatič. Predsednik sarajevskega sodišča bi sicer moral biti zvršeni pravnik, a pri nas gre tudi brez juridičnih študij, ker so sicer še na višjih mestih, kot je predsedništvo sarajevske sodnije, ljudje z manjšo kvalifikacijo, kot je n. pr. majorska.

Sneženi meteži po Bosni. Zadnje dni je razsajalo po Bosni silno sneženo neurje. Preko Banjaluke do Sarajeva so pretrgane vse brzojavne in telefonsko zveze. Sneženi meteži so bili tako silni, da so posamezne vasi tako zasnežene, da jih ni niti videti več. Sneženo neurje je zahtevalo tudi več človeških žrtev, ki pa še niso ugotovljene.

Dohodki od neposrednih davkov v dobi od 1. jan. do 31. oktobra 1922. Za prvih 10 mesecev so bili predvideni dohodki od neposrednih davkov v iznosu od 450,673.270 din., znašajo pa samo 396,286.048 dinarjev. Znaša torej primanjkljaj 56,387.221 din. Primanjkljaj je torej dokaz, da niso vrgli neposredni davki toliko, kolikor se je pričakovalo. Stanje neposrednih davkov je po posameznih pokrajinah sledeče: Hrvatska in Slavonija po proračunu predvidenih 100,695.479 din., plačanih 73,305.279 din., Bosna in Hercegovina predvidenih 25,045.833 din., plačanih 45,242.628 din. Vojvodina predvidenih 161,572.916 din., plačanih 114,233.718 din., Slovenija predvidenih 19,579.458 din., plačanih pa je

bilo 52,829.171 din., Dalmacija predvidenih 6,547.291 din., plačanih 12,310.672 din. Srbija in Črnagora predvidenih 139,230.191 din., plačanih pa samo 94,364.578 dinarjev.

Kako hočejo dobrovoljci priti do svojih poslancev. Glavna odbora demokratske in radikalne stranke sta prejela ponudbo od zveze dobrovoljcev in invalidov iz Vojvodine, v kateri zahtevajo v vsakem volilnem okrožju po enega kandidata in namestnika v enem volilnem okraju. Ako dobrovoljski kandidat ne bi bil izvoljen, zahtevajo, da se eventualna ostavka kakega kandidata v drugem volilnem okraju reši v njihovo korist. Gotovo je, da niti demokratska, niti radikalna stranka ne bo sprejela te ponudbe in da dobrovoljci tem potom ne bodo prišli do mandatov. Če s svojo listo nastopijo, je tudi zamanj, ker so raztrešeni po vseh krajih in tudi politično najrazličnejše orientirani. Po večini so vladnim strankam že itak obrnili hrbet, ker so uvideli, koliko je vladnemu taboru za jugoslovanstvo — in vse to, kar še dvorjani režimu ter se mota med neko orjuno, je ali od vlade plačano, ali pa spada med psevdodobrovoljce.

Informacijski urad. Samoradikalna vlada je poskrbela tudi za to, da se v zunanjem svetu po svojih ljudeh predstavi ter da prepreči vse vesti, ki bi jo pokazale v pravi luči. Osnovala je svoj informacijski urad, ki bo dajal ter kontroliral vse vesti in poročila iz naše države v inozemstvo. Poprej so na ta način poveličevali koalicijsko vlado demokrati, sedaj se pa s svojim informacijskem uradom hvalijo radikalci.

Izborni zakon. Izšel je novi volilni zakon s tolmačenjem vseučiliščnega profesorja dr. Lad. Poliča. Knjiga je sedaj vrlo aktuelna, ker se bodo volitve vršile prvikrat po tem zakonu, a dr. Polič razbistruje v svojem tolmačenju vse nejasnosti tega zakona. Vsebina knjige je: Uvod. O volilnih okrajih. Volilno pravo. Volilni imeniki. Kandidatura. Kako se utrjuje rezultat volitve. Volilni koledar. Volilni materijal. Volišča. Glasanje. Zaključek glasanja. Glavni volilni odbori. Krivice in krivični postopek itd. itd. Cena 20 dinarjev. Nabavlja se v Cirilmetodski knjižari, Zagreb, Preradovičev trg 4.

Iz Ptuja.

Sreča v nesreči. Sneg je zvabil tudi ptujsko mladino na razna sankališča, kjer je povsod živahno življenje. Pri Aninem dvoru so se sankali poleg ribnika trije mladi fantje, sinova odvetnika dr. Šalamuna in sin prof. Kollenza iz Gradca. Materi sta bili navzoči. Toda nesreča je hotela, da so vsi trije fantje zavozili v ribnik, katerega je pokrivala le tanka plast ledu. Vsi trije so izginili v 2 m globoki vodi in led jih je deloma že pokril. Materi se silno prestrašita in padeta v omedlevico. To zapazi 24letni sin posestnika Aninega dvora g. Glatza in hrabro skoči v ribnik ter z velikim trudom in naporom srečno spravi fante na površino. Kliče na pomoč, k sreči prileti hlapec in tako so bili vsi rešeni. Pogumni mladi g. Glatz je tako rešil trem mladim fantom življenje in storil veliko dobro delo, ki ga starši ne morejo nikoli zadosti nagraditi.

Osebne vesti. Prestavljen je okrajni komisar dr. J. Šiška, vodja ekspoziture v Mozirju, k okrajnemu glavarstvu v Ptuj. — Prof. Josip Klemenc, ki je bil prestavljen pred kratkim iz Ptuja na državno realno gimnazijo v Celje, je imenovan za asistenta arheološkega muzeja v Zagrebu, kjer je že nastopil svojo službo. —

Glasbena Matica. Kakor se nam poroča, nastopi ljubljanska Glasbena Matica dne 4. februarja s koncertom v Društvenem domu v Ptuju.

Kmetijsko-obrtna zveza, ki jo je za volitve zlimal dr. Kukovec na Polenšaku, je dne 18. t. m. imela v Ptuju zaupno zborovanje. Razgovarjali so se o volitvah in predlagali kandidata za ptujski srez.

Škandal. Ptujski okraj je vinoroden okraj. Glavne dohodke prinaša vino. Kako more vlada imenovati za vodjo ptujskega okrajnega glavarstva vodopivca? Zakaj ni ostal vodja eksponent demokratske stranke dr. Pirkmajer?

Ptujski socialni demokratje trobijo pod vodstvom g. Uratnika v centralistični rog. Da centralizem ne prinaša koristi za Ptuj, to čutimo vsi sloji, najbolj pa delavci, ki trpijo vsled slabe valute. Draginja je tako velika, da je ni bilo še nikoli take. In kdo jo je povzročil? Ali ne tudi centralistični socijalni demokratje, ki so v objemu z demokrati in radikalci v Belgradu tako pomagali vzdigati valuto, da je Kristan dobil pri vzdiganju kilo in je moral zapustiti Belje.

Vsak pameten delavec bo volil le take poslance, ki garantirajo, da bo v našo državo prišel red in poštena uprava. Izkoriščevalcev ljudstva ne bomo volili.

Umrla je v Št. Vidu pri Ptuju dne 19. t. m. gospa Emilija Tombah, rojena Vošnjak, mati trgovca in posestnika Davorina Tombah in deželnega sodnega svetnika dr. Jožeta Tombaha v Mariboru. Bila je v 80. letu. Pogreb bo v nedeljo ob 14. uri popoldne.

Iz Maribora.

MARIBORSKI OBČINSKI SVET.

Županu se izreče graja z 10 proti 9 glasom.

Seja v petek 19. januarja. Najprvo je položil prisego novi podžupan J. Druzovič. Nato je župan naznanil, da sta «radi bolezni« odložila svoji mesti dva občinska odbornika: gg. Fr. Jarh (NSS) in Miha Vahtar (JDS). Namesto prvega pride v občinski svet gosp. Ivan Mlinarič, mizar iz Magdalenskega predmestja, namesto Vahtarja pa demokrat, sodni svetnik g. dr. Anton Muley. Poslednji zavzame v odsekih Vahtarjeva mesta.

Nato se je pričela proračunska debata. Referent podžupan Druzovič, kot predsednik finančnega odseka. Zelo živahna in mestoma vrlo zanimiva je bila debata o županovi plači in dokladah. Župan Grčar je zapustil sejo. **Dr. Jerovšek** in **dr. Leskovar** sta ugotovila v svojih izvajanjih, da si je dal župan Grčar že od meseca oktobra 1922 naprej izplačevati za 50 odstot. povišano draginjsko doklado brez vsakega sklepa obč. sveta ali finančnega odseka. Prejšnji finančni referent Kohlbesen, ki je radi znane provizijske afere moral odložiti mandat obč. svetnika, je utihotapil v akte nek svoj «sklep«, da se župana smatra kot obč. nameščenca in se mu plača tudi tozadevna draginjska doklada. **Dr. Jerovšek** imenuje županovo postopanje neodkritosrčno« in predlaga grajo županu. Dr. Leskovar ugotovi, da podžupan kot referent ne more obenem biti vodja seje. Mesto predsednika zavzame nato najstarejši soc. dem. obč. svetnik Ozmec. Dr. Sernec govori za to, da se županu naknadno odobri plača, katero si je dal na lastno roko povišati in izplačati. **Pri glasovanju o dr. Jerovšekovem predlogu so ostali socijalni demokrati o manjšini z 9 glasovi.** Za dr. Jerovšekov predlog so poleg šest naših glasovali štirje narodni socijalisti. **Županu je torej obč. svet izrekel grajo!** Ko se je župan vrnil v sejno dvorano, je nezaupnico brez vsega vtaknil v žep.

Pri postavkah glede izdatkov za mestne nastavljence je **dr. Leskovar** ugotovil, da sa na magistratu v novejšem času nastavlja nove nameščence in se brez vsake pragmatike posameznike povišuje. Ta sistem je treba spremeniti. Predlaga 1. da se uvede 8 urni delavnik in sicer od 8.—12. ure in od 2.—6. ure popoldne. Na ta način se bo marsikaj prištedilo. Naj bo raje manj nameščencev, a tisti morajo pridno vršiti svojo dolžnost, a občina jih naj za pridno in vestno delo tudi pošetno plača. 2. Izdela se naj vendar že enkrat status nameščencev. **Dr. Jerovšek** pravi: Treba je gledati na red na magistratu. Često se zgodi, da raznih magistratnih direktorjev in vodjev uradov ni ne ob 8. uri, ne ob 9. in ne ob 10. uri v uradu. Stranke čakajo in trpijo škodo. Župan bi moral priti prvi v urad in bi moral zadnji urad zapustiti, moral bi tudi od slučaja do slučaja inšpicirati urade. Weixl se strinja z dr. Leskovarjevim predlogom. Dr. Rostohar stavi dodatni predlog, da se naj uradne ure spremenijo tako: od 8.—12. in popoldne od 2.—5. ure. Odobrava predlog SLS glede uradniške pragmatike. Predlog dr. Leskovarja glede uradnih ur in glede uradništva je bil sprejet. Torej bodo odslej uradne ure na magistratu tudi popoldne. — Mestna uprava (župan in nameščenci) stanejo občinsko kaso v letu 1923 1 milijon 623.527 dinarjev. Pokritje te postavke znaša samo 107.675 din. **Primanjkljaja je samo pri tej točki 1,505.852 din.**

Pri točki: **Vzdrževanje vojašnic** je stavil že v zadnji seji dr. Verstovšek pismeni predlog, da se vojašnic tako dolgo ne popravi, dokler vojni erar ne plača toliko najemnine, da bodo stroški popolnoma kriti. Glasom proračuna znašajo stroški **popravil vojaških objektov o letu 1923 137.550 dinarjev.** Predlog SLS, katerega sta s stvarnimi argumenti podprla dr. Jerovšek in dr. Leskovar, je stremel za tem, da se vojaški erar prisili, da bo storil napram mestni občini svojo dolžnost. Dr. Sernec pa je naš predlog krčevito pobijal in pomagal županu. Dr. Jerovšek predlaga, naj se popravlja samo streha. A demokrati in soc. demokrati so glasovali, da se nad pol milijona kron vrže ven za popravilo kasarn. Prodrl pa je predlog SLS, da se pozove vojno upravo, naj do 1. julija 1923 potrdi ali kupno pogodbo za kasarne ali pa naj plača vsaj toliko najemnine občini, da mestna občina ne bo imela nositi popravil. Ako erar tega ne stori, občina kasarn ne bo več popravljala.

Pri glavi III., ki govori o občinskih dokladah, ugotovi g. Francé, da je v proračun stavljena vsota več kot polovico prenizka. **Mestna občina bo na raznih dokladah dobila od davčnega urada okoli 1 in pol milijona dinarjev,** a v proračunu je postavljena samo svota 500.000 dinarjev. Ker referent Druzovič in ne župan nista mogla dokazati, zakaj je v proračunu tako mala svota, se je ta točka pustila do prihodnje seje nerešena.

Trošarina na vino bo nesla mestni občini **1 milijon 50.000 dinarjev,** a proračun izkazuje samo 700.000 dinarjev. **Ponočnjaški davek** (dinar) je preračunjen po dosedanjih izkazih, da nese občini **čistih 200.000 din.**

Glede šolstva so nove podstavke: 85.000 dinarjev za učila revnim učencem. Razdeljuje mestni šolski svet. Vzdrževanje drž. realke vzdržuje mestna občina samo še letos. Pozove se vlado, da je njena dolžnost, vzdržati ta zavod. Dr. Jerovšek predlaga, naj se vladi naznani, da stroški za realko ne pridejo več v prihodnji proračun, ako vlada ne sklene glede realke z občino nove pogodbe.

Za gledališče predlagajo demokrati in socijalisti 50.000 din. podpore. **Dr. Leskovar** ugotovi, da poleg tega mestna občina mora še plačevati velike stroške gledališkega poslopja. Predlaga, da mora gledališčno ravnateljstvo dati cenejše predstave za nižje sloje. A odsek naj o tem poroča obč. svetu. Če bo pogodba ugodna, dobi gledališče podporo, sicer pa ne. Sprejeto. Za razna znanstvena in prosvetna društva se dovoli 5000 din. prispevka. Za obrtno nadaljevalno ter trgovsko šolo se dene v proračun na predlog **dr. Jerovšeka 25.000 din.**

Sklepanje o podrobnem kritju se je preložilo na bodočo sejo, katera bo v torek, 23. januarja. **Da demokrati in socijalisti ne bodo zopet lagali po svojih listih** češ, SLS je glasovala za občinski proračun, konstatiramo **tukaj, da so občinski svetniki SLS dosledno glasovali proti proračunu v odseku in plenarni seji in sicer zato, ker ne zaupajo grajanemu županu Grčarju in mestni upravi in ker pred volilci ne morejo zagovarjati razsipavanja z občinskim denarjem ter obremenitve davkoplačevalcev z gorostasnimi novimi dokladami in davki. Proračun je bil seveda sprejet, ker demokrati pomagajo socijalistom in dosledno glasujejo z njimi za vse izdatke in za vse davke, ki jih predlagajo socijalni demokrati.**

Ob koncu javne seje, so hoteli soc. demokrati izsiliti novo glasovanje o predlogu **dr. Jerovšeka** glede graje županu, ki je bila uvodoma sprejeta z enim glasom večine. Trdili so, da se glasovi pri prvem glasovanju niso prav šteli. A stvar je bila sledeča: Eden socijalni demokrat je zamudil glasovanje, podžupan pa je bil nervozen ,ker je še le ravno prisegel in je pustil župana na cedilu, s tem, da je pozabil dvigniti roko. **Dr. Sernec je priskočil Grčarju na pomoč in je zahteval ponovno glasovanje,** ker je videl, da imajo soc. dem. 1 glas več. Tako se je **JDS javno izrekla za zahrbtno gospodarstvo ter za zapravljanje na magistratu.** Takih nazorov o občinskem gospodarstvu so ljudje iz socijaldemokratsko-demokratskega koruznega zakona.

Na to se je vršila tajna seja glede zadev z falsko elektrarno. Dr. Sernec, ki zastopa falsko elektrarno **kot** advokat, je moral zapustiti sejno dvorano. O sklepih glede spora med Falo in mestno občino ter o zvišanju cene toku bomo poročali o drugi priliki.

Seja je bila zaključena ob 22.15 uri.

—o—

Č. g. Ernst Trstenjak, vojnički kurat v Srbiji, je na daljšem dopustu v Mariboru. Baje stopi v pokoj.

Napredovanje pri južni železnici v Mariboru. Med tem, ko tukajšnjim slovenskim uslužbencem južne železnice še ni objavljeno niti redno napredovanje novoletnega termina, praznujejo nekateri tukajšnji nemški uslužbenci že slavlja izrednih napredovanj, do katerih jim je pripomogel nemški načelnik strojnega oddelka Ogrinc. Izredno so napredovali Nemci Dornheim in Lokay za nadzornike in Kotik za višjega nadzornika, Hriberšek za revidenta. Res čudne in čedne razmere.

Še nekaj o madžarskem vojnem hujskaču Aladarju pl. Kottas. Od zagrebške policije smo zvedeli, da je bil «Taborov« in «Marburgaričin« budimpeštanski poročevalec plemenitaš Kottas v Zagrebu zaprt dva dni. Stanoval je šest dni v penzijonatu Zagreb, Bregovita ulica štev. 2. V penzijonatu je ostal dolžan hrano in si je še povrh izposodil od ravnatelja penzijonata 6120 K za nakup moke, a penzijonatu še do danes ni poslal moke, ker je v Mariboru zaprt. Mogoče bo g. direktor V. Špindler obiskal g. Kottasa v zaporu, da mu bo ta podal še kaka zanimiva vojna razkritja, sicer «Tabora« in «Marburgarice« ne bo čital nihče več, ker sta brez senzacij.

Špekulacije inozemcev z našimi stanovanji. Kakor znano, je mestni občinski svet pri vsaki podelitvi dovoljenja naselitve inozemskih podjetij zahteval, da dotična podjetja zadostno preskrbe tudi za stanovanja svojega osobja, zlasti onega, ki ga importirajo sami v Maribor. Tudi je tozadevno mariborska Gradbena akcija pismeno in ustmeno apelirala pri naši politični oblasti. Ampak kljub kontroli se lahko dogaja, da inozemska podjetja, ko se enkrat naselijo, te pogoje samo markirajo. Zgrade si navadno malo stavbo, ampak samo za svoje pisarne in za enega ali dva uradnika. To postavijo oblastim kot pesek v oči. Vse drug osobje pa se naseljuje po privatnih stanovanjih, na katera čaka že tisoč domačih strank in katera se seveda visoko preplačujejo, navadno na ta način, da kupijo s hišno opremo obenem tudi stanovanje. Mariborski Gradbeni akciji je bilo javljeno, da je v nekem takem slučaju posredoval celo neki okoliški župan pri stanovanju, na katero čaka stranka, ki je brez stanovanja in v katero se namerava naseliti osem inozemskih delavk. Tudi v Jugoslovanskem Lloydu se pripoveduje, da je večina njegovega delavstva brez stanovanj, dočim je boljše situirano inozemsko osobje takoj našlo primerna stanovanja. Slično se pripoveduje tudi o tvrdki Doktor in o ostalih novih podjetij. To bi bilo v prvi vrsti dolžnost mestne občine, da se pobriga, kako se pogodbe s takimi podjetji glede nastanjenja osobja v praksi udejstvujejo, na drugi strani pa je tudi dolžnost domačinov, da take slučaje javijo mariborski Gradbeni akciji ali Mar-Stanu, ako že nočejo naravnost mestnemu županstvu. Kakor smo veseli, da se v Maribor naseljuje zlasti čehoslovaška industrija, vendar moramo protestirati, da se ta naselitev vrši na račun že itak dovolj občutnega stanovanjskega pomanjkanja.

Za stanovanjske reveže. Huda zima je stanovanjsko bedo v Mariboru še zdatno pomnožila. Na Mar-Stan se obračajo stanovanjski reveži s prošnjami za podporo. Mar-Stan je v pomoč tem revežem potrkal že na vsa vrata bogatinov, pa tudi na vrata vlade, ampak povsod je našel vrata zaprta. V tem predpustnem veselju, ko se zmečejo v eni noči milijoni na račun človeškega zdravja, ni dobiti za stanovanjske reveže niti enega tisočaka v celem Mariboru in niti ene pare pri naši vladi. Ne naši bogataši, ne naša domača, še manj pa beograjska vlada se ne zavedajo, da se mora ta brezsrčnost prej ali slej maščevati tudi nad tistimi, ki ne poznajo in ne občutijo sami stanovanjske bede. Dosedaj je vsaj v najbolj kričečih slučajih in vsaj indirektno pomagal g. župan za one žrtve, kater mu je priporočal Mar-Stan kot najbolj potrebne. Odkar je stanovanjski urad prešel v druge roke, je tudi ta izredna pomoč izostala. Še manj kot prej se sedaj na stanovanjskem uradu brigajo za žrtve, ki so dejansko ali takorekoč na cesti. Inozemci dobivajo ne vemo po kakih čudežih stanovanja, katera izsledujejo domačini in jih nosijo ali javljajo pismeno stanovanjskemu uradu. Hitreje kakor smo mislili, se bližamo k že zdavno prorokovani katastrofi. Kar more Mar-Stan za stanovanjske reveže še storiti, je e-

dno to, da ima na razpolago še nekaj odej in slamnic za največje stanovanjske reveže, ki se v to svrho lahko zglašajo v dopoldanskih urah v pisarni Mar-Stan.

Loterija mariborske Gradbene akcije. Mariborska Gradbena akcija namerava prirediti loterijo s privlačnimi dobitki, namreč dve zelo lični hiši in eno stavbišče. Kot prvi dobitek naj bo novozgrajena hiša, primerna tudi za dve rodbini, ali za eno večjo družino, s stanovanjem v pritličju in stanovanjem v polnadstropju. Okrog hiše vrt z ograjo. Dobitelj srečke dobi to hišo neobremenjeno. Druga hiša naj bo slična tej, ampak dobitek je projektirano stavbišče v izmeri 500 kvdr. m. Projektiranih je 15.000 sreč, srečka stane samo 25 din. Od posebnega odseka izdelan načrt se predloži v izredni seji glavnega odbora v torek, dne 23. t. m. v odobrenje. Takoj po odobrenju se razpiše na domače stavbenike natečaj. Posebno razsodišče odloči najprimerneji načrt. Ako se ta prvi poskus posreči, namerava društvo Gradbena akcija potom loterije zgraditi še več eno- in večrodbinskih hiš.

Poslovni čas v mariborski Gradbeni akciji. Odbor mariborske Gradbene akcije je v svoji zadnji seji določil vsako sredo od 10. d 12. ure kot poslovni dan za stranke. V tem času bo strankam na razpolago za razna vprašanja tudi veščak-stavbenik, ki bo dajal svoje nasvete brezplačno. Poslovanje pa se omejuje na stranke, ki so člani društva. Oni, ki še niso vpisani, se ob taki priliki lahko obenem vpišejo. Članarina znaša samo 10 din. za celo leto. V izrednih slučajih je v društvu včlanjenim strankam tudi izven tega dne na razpolago društveni tajnik, vendar se važnejše zadeve, tičoče se zgradb, urejujejo le na posloni dan, to je v sredah.

V zadevi advokatske kupčijske kompanije, ki smo jo zadnjič opisali, se nas obvešča od druge strani, da ima odvetnik z lesno trgovino, ki se sedaj likvidira, le samo delno pogodbo in da bo odvetnik pri celi stvari sam oškodovan. Obenem se nam poroča, da bo zadeva tako poravnana, da bodo vsi pomirjeni. To bodemo z največjim veseljem poročali, kadar se res izvrši in ravnotako bodemo radi beležili, če se druga stvar tako konča, da za vloženih dobrih 100.000 K pri razidu ne bo več govora o 600, temveč le o 300.000 K, kakor se nam je zatrdilo. — Za vsako stran imamo odprta ušesa in če se bodo vse opisane stvari v resnici pravilno likvidirale, potem smo mi prvi, ki radevolje ter z veseljem poročamo, da je vse v redu ter da odgovarja tudi temu, kar smo od druge strani slišali.

Glasbena Matica v Mariboru. Kot večina kulturnih društev sploh, se nahaja tudi naša Glasbena Matica v težkih denarnih in gospodarskih odnošajih. To pred vsem radi tega, ker ji je bila prošnja za državno podporo zavrnjena in do sedaj še ni nabirala prostovoljnih prispekov, kakor ob začetku vseh preteklih šolskih let. Da se do sedaj še ni obrnila do posameznikov s prošnjo za prispevke, ima pač vzrok v dejstvu, da se je ozirala na vsestransko pomanjkanje denarnih sredstev, katero se je hvala Bogu trenotno ublažilo. Radi tega se je glavni odbor odločil, da začne zbirati prispevke prihodnji teden, in se obrača vsled tega do vseh, katerim je procvit in napredek tega tako važnega društva pri srcu z nujno prošnjo, da prispevajo po svoji moči! — Odbor.

Društvo za podporo revnih učencev je v prvi polovici januarja spet razdelilo revnim šolarjem 52 parov čevljev. Še 60 moramo obuti, obleči pa okoli 200. Potrebujemo torej še mnogo podpore. Iskrena hvala vsem mladinoljubom, ki so nam doposlali tako znatne prispevke. Prosimo vse, ki še doslej niso imeli časa in prilike za to, naj se spomnijo našega društva in njegovih blagih namenov. — Društveno vodstvo.

Ustanovitev pokrajinske zadruge slikarjev, pleskarjev in sorodnih obrtov v Mariboru. V nedejo, dne 28. t. m. ob 10. uri popoldne, se vrši v dvorani restavracije «Maribor« zborovanje slikarjev, pleskarjev in obrtnikov sorodnih strok, na katerem se bo sklepalo o ustanovitvi pokrajinske strokovne zadruge s sedežem v Mariboru.

Za Planinski ples dne 1. februarja bo pričarana v Götzevo dvorano zimska pokrajina. Sneženo vejevje, zimsko veselje, planinska radost!

Veseli večer bo v nedeljo, dne 28. januarja v samostanu čč. šolskih sester v Mariboru. Priredijo ga zopet naši katoliški dijaki. Dijaški dan 8. decembra 1922 je nam še vsem v živem spominu in sedaj bomo spet imeli priliko prepričati se, kako izborno znajo nastopati naši dijaki. Spored je zelo zanimiv. Poleg več točk petja, kjer nastopa mešan in moški zbor, in burke enodejanke «Prvič v mestu«, bo še več šaljivih prizorov s spremljevanjem klavirja ,oziroma petja. Posebno zanimiva sta dva zelo šaljiva nema prizora. Upamo, da bodo tudi topot pozdravljeni naši dijaki s prav obilnim obiskom. Prireditev se vrši v telovadnici novega poslopja šolskih sester.

POSLANO.

Nekateri časopisi so objavili pred kratkim sledeči članek Zdravniškega društva v Mariboru:

Zdravniško društvo v Mariboru je na odborovi seji dne 11. t. m. v zadevi sanatorija «Petrovo selo« v Mariboru enoglasno sklenilo sledeče:

1. Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljubljani se naproša, da ne da koncesije za sanatorij v Mariboru nezdravnikom, marveč da obuže koncesijo dosedanji koncesijonarji-zdravniki.

2. Za sanatorij «Petrovo selo« v Mariboru se izreče «cave te« za vse v mariborskem Zdravniškem društvu včlanjene zdravnike, kateri bi morda hoteli prevzeti kako mesto v tem sanatoriju, dokler ni spor med koncesijonarji in posestniki sanatorija rešen.

V Mariboru, 12. januarja 1923.

Za odbor:
Dr. Fr. Jankovič, tč. predsednik.
Dr. Dekleva, tč. tajnik.

Vsebino navedenega članka smo podpisani vzeli z velikim začudenjem na znanje, ker nismo dali najmanjšega povoda za to, da je enostransko informirani odbor Zdravniškega društva v Mariboru proti našemu humanitarnemu zavodu zavzel strogo stališče splošnega bojkota, katerega celo ne odobravajo nekateri člani imenovanega društva.

Komur je znana vročekrvna narava inspiratorja dotičnega odborovega sklepa Zdravniškega društva v Mariboru, temu je sicer vsebina dotičnega članka razumljiva.

Z gospodoma, ki si skušata v zadnjem času nekako lastiti sanatorij smo stopili v neobvezne dogovore v času, ko nam njihove razmere do nekaterih lastnih tovarišev niso bile znane

Da pa bodeta gospoda z ozirom na te dogovore zavzela v javnosti proti nam in zgolj iz človekoljubja in nesebičnosti osnovanemu sanatoriju tako stališče, tega pač nismo mogli pričakovati in tudi zadnje «Poslano«, v katerem smo reklamirali zase le našo izključno lastninsko pravico do sanatorija, odboru Zdravniškega društva ni moglo dati povoda za stališče bojkota našega človekoljubju namenjenega zavoda, ki je v Mariboru in celi mariborski oblasti z ozirom na pomanjkanje sličnih zavodov bolj potreben, nego marsikatera druga institucija.

S tem sklepom, katerega sta dosegla dva člana društva po enostranski informaciji, nista oškodovana v svojih lastnih interesih samo ona dva gospoda, ampak vsi člani mariborskega Zdravniškega društva in sploh vsi zdravniki, ker smo slej kot prej zastopali stališče, da bodi vsakemu bolniku, iskajočemu zdravja v sanatoriju, na prosto dana izbira zdravniške pomoči. To se pa da doseci le na ta način, da je že v naprej odvzeta možnost povzročati spore sploh, bodisi sedaj ali v bodočnosti, direktno ali indirektno, katere napovedujeta ta dva gospoda že danes po svojih zastopnikih. Prosimo merodajne faktorje, da to okolnost primerno uvažujejo.

Apeliramo pa na one trezno misleče člane Zdravniškega društva v Mariboru in mariborski oblasti, kateri se s tem sklepom ne strinjajo, da zastavijo vse, kar je v njihovih moceh, da odbor Zdravniškega društva navedeni, po enostranski informaciji storjeni sklep prekliče.

Za brate Tavčar: Janko Tavčar.

Maribor, 17. januarja 1923. 37

(Za «Poslano« odgovarja uredništvo samo po zakonu.)

H. G. WELLS:

Zgodba o nevidnem človeku.

16

»Kar potrebujem od vas, je pa tole. Pomoči potrebujem! Spoznal sem, da brez nje ne gre. Hodil sem okrog, blazen od jeze, pa pomagati si nisem mogel. Kar ubijal bi bil — in našel sem vas —. In povem vam Kar ubijal bi bil — in našel sem vas —. In povem vam —.«

»Dobri Bog —!« se je prestrašil Marvel.

»Stal sem za vami — se obotavljal — prišel bliže —.« Marvalov obraz je kazal začudeno zanimanje.

«Ustavil sem se za vašim hrbtom. Tukaj, sem si dejal, je človek izvržek človeštva kakor jaz. Ta je moj mož. — In stopil sem k vam in vas nagovoril. In —.«

»Dobri Bog!« je vzdihnil Marvel. »Ves omočen sem. Ali vas smem vprašati, kako je to, kaj hočete od mene, kako naj vam pomagam —? Neviden —!«

»Pomagati mi morate, da dobim obleko in streho in počitek in še druge stvari, ki jih že dolgo pogrešam. Ako nočete — videli bodete —! Ampak vi hočete — morate!«

»Poglejte!« je začel Marvel. »Ves prestrašen sem še. — Nikar me ne dregajte več —! Pustite me —! In palec ste mi skoraj odbili —! Vse je tako neverjetno, nemogoče —! Prazna ravnina, prazno nebo —, ničesar ni videti daleč naokoli, povsod prazen prostor —. In iz tega prostora prihaja glas —, glas iz neba —. In kamenje —. In pest —. O Bog —!«

»Pomirite se! Pogum velja!« je govoril glas. »Kajti storiti morate, za kar sem vas izbral!«

Tomaž Marvel je napihnil lica in naredil velike okrogle oči.

»Izbral sem vas«, je nadaljeval glas. »Izvzemši par — norcev tamle v vasi, ste vi edini, ki ve, da hodi po svetu neviden človek. Moj pomočnik morate biti! Pomagajte mi — in velike reči bom storil za vas. Neviden človek ima veliko oblast!«

Ustavil se je in kihnil, da je odmevalo po praznini.

»Ako pa me prevarite«, je nadaljeval preteče, »ako ne storite, kar vam bom naročil —.«

Trdo ga je udaril po rami.

Tomaž Marvel je zakričal od groze, ko se ga je dotaknila nevidna roka.

»Saj vas ne bom goljufal!« je hitel zatrjevati in se umikal po cesti. »Ne mislite tega, prosim! Vse bom storil, karkoli želite, samo povejte mi, kaj naj storim! O Bog —! Karkoli hočete, vse bom storil, — drage volje bom storil —!«

X.

Marvel v Ipingu.

Prvi strah je minil dobre vaščane in začeli so razmišljati.

Skepticizem je dvigal glavo med njimi, nervozen skepticizem sicer, pa skepticizem je le bil. Mnogo laže je, zanikati možnost nevidnega človeka, ko pa vanj verjeti, in na prste dveh rok se je dalo sešteti tiste, ki so ga videli izginiti v prazen nič in so občutili njegovo nevidno, pa krepko pest na lastni koži. In od teh očividcev in prič sta dva umolknila, — Wadgers, previdni in izkušeni vaški kovač, se je nedostopno zaprl za vrata in zapahe svoje hiše in ni ga bilo več na spregled, Jaffers pa je še vedno ležal kakor mrtev v veži »Poštnega voza.« Velike in čudne reči, ki presegajo vsakdanjost, naredijo večinoma manjši vtis na ljudi nego navadni vidni dogodki.

Iping se je vrhu tega pripravljal na ljudsko veselico. Vse je bilo praznično. Že ves mesec so nestrpno čakali na binkoštni pondeljek. Proti poldnevu so se celo tisti vdali veselju in zabavi, ki so verjeli na nevidnega človeka, previdno sicer izpočetka in obotavljaje se, pa silili so se k prepričanju, da je za vselej izginil iz vasi, in nekateri, najbolj skeptični, so celo zbijali več ali manj dobre šale iz vsega dogodka. Toda vsi — neverni in verni — vsi so kazali ves tisti dan značilno nagnjenje za družabnost —.

Na Haysmanovem travniku je stal bel šotor in gospa major Bunting in druge dame iz vasi so tam pripravljale čaj. Šolski otroci so plesali in se igrali po trati pod nadzorstvom gospodične Cussove in Sackbutove. Novodošli cirkus je bil predmet živahnega veselja in velike radovednosti. — Ni dvoma sicer, v zraku je visela lahna nervoznost, pa ljudje znajo dobro prikrivati svojo boječnost v takih slučajih. Stari Fletcher — dobro ga je bilo videti skozi okno, obraščeno z bršljanom, ali pa skozi odprta vrata — je previdno stal na deski, položeni črez dva stola, in je belil strop svoje sprednje sobe. Gospod Huxter je kakor po navadi slonel pri oknu svoje prodajalne, kadil in zrl na veseli svet.

Krog štirih popoldan je prišel sem po vasi neznan človek. Kratkih nog je bil, debelušast, velik, valjarju podoben in rdečkast nos je imel in obnošen klobuk iz zajčje dlake mu je visel na glavi. Zelo se je možu mudilo. Njegova lica so bila zdaj upadla, zdaj napihnjena. Njegov obraz je bil poln skrbi in z nekako prisiljeno naglico je stopal. Šel je mimo cerkve in pomeril korake naravnost proti »Poštnemu vozu.« Med drugimi ga je videl tudi stari Fletcher in tako se je zagledal v nenavadno, prisiljeno se kretajočo prikazen, da se mu je lepa množina apnene vode neopaženo ulila s čopiča v dvignjeni rokav.

Neznanec je govoril sam s seboj, se je zdelo. Lastnik cirkusa je to opazil, ko je slučajno stal na cesti, in tudi Huxter ga je čul. Tujec se je ustavil pred »Poštnim vozom« in šele po dolgem premagovanju, kakor pripoveduje Huxter, se je odločil, da vstopi.

Črez par minut pa se je pokazal na vratih, zadovoljno je brisal usta, četudi se je Huxterju njegovo zadovoljstvo zdelo nekoliko prisiljeno. Stal je nekaj trenutkov na pragu in nato ga je tobakarnar videl, kako je boječe in kradoma stopil proti vrtu, ki je ležal pod oknom tujske sobe. Tam se je naslonil ob zid, izvlekel pipo in se pripravil, da si jo nadevlje. Prsti so mu drgetali, tako je videl Huxter. Nerodno si jo je prižgal, prekrižal roke na prsih in začel malomarno kaditi. Da pa je bila njegova malomarnost le navidezna, to so pričali hitri pogledi, ki je z njimi od časa do časa premeril okno tujske sobe.

Vse to je opazoval tobakarnar Huxter skozi okno svoje prodajalne in čudno obnašanje neznančevo se mu je zdelo tolikanj sumljivo, da ni odvrnil očesa od njega. Čakal je, kaj se bo zgodilo.

Hipoma se je neznanec vzravnal, je stresel pipo, jo vtaknil v žep in izginil v vrtu. Huxter je zasumil lopovstvo, skočil je skozi vrata in hitel na cesto, da bi prestrigel zločinca.

In v tistem trenutku se je prikazal Marvel — ta je bil neznanec — s klobukom po strani, z velikim zavojem v eni roki in s tremi povezanimi knjigami v drugi. Ko je zagledal Huxterja, je zastokal, se obrnil na levo in se spustil v tek. »Primite tatu!« je zavpil Huxter in stekel za njim.

Kar je odslej še doživel Huxter dogodkov, so bili sicer jako živahni, pa zelo kratki —.

Trdo pred njim je bežal neznanec, se obrnil proti cerkvi in stekel po griču navzdol. Na vasi je šumela veselica, zastavice so migljale v vetru, komaj eden ali dva človeka sta se ozrla za njim. »Primite tatu!« je vpil Huxter in pogumno dirjal za tujcem.

Ni še storil deset korakov, ko se nenadoma začuti popadenega od tajne moči za tilnik in hrbet. In že ni več tekel po tleh, ampak je z neverjetno spretnostjo in naglico zletel po zraku. Zemlja se je nevarno približala njegovi glavi, svet se je mahoma izpremenil v milijon solnc in »nadaljni dogodki ga niso zanimali več« —.

(Dalje prihodnjič).

Na vprašanja odgovarja upravništvo samo, ako so priložene znamke za odgovor.

Velika izbira vsakovrstnega zimskega blaga. Gotove površnike od 300 Din. in druga manufaktura najceneje pri
J. TRPIN 956
Maribor, Glavni trg 17.

Okrožni, železniški in blagajn. zdravnik
Med. Univ. Dr. C. Marocutti
emerit. sek. zdravnik na kliniki za notranje bolezni, na kirurgični kliniki in na kliniki za ženske bolezni in za porodništvo v Gradcu,
ordinira kakor dosedaj redno v Št. Ilju, vsaki dan od 9. do 12. ure.

KUPUJEM
se vedno le najboljše in najcenejše za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani tvrdki
KAROL WORSCHE, Maribor, Gosposka ul. 10
Perje za postelje!

Odgovorni urednik: Vlado Pušenjak. Izdaja konzorcij «Straže«.